

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

Одеський інститут МАУП

Кафедра правових дисциплін

<http://odessa.maup.com.ua/about-institute/kafedry/kafedra-prava/>

СИЛАБУС

Назва дисципліни	Актуальні проблеми інтелектуальної власності
Викладач (-і)	к.ю.н., доцент Тетяна Володимирівна Євчук
Портфоліо викладача (-ів)	http://odessa.maup.com.ua/about-institute/kafedry/kafedra-prava/
Контактний тел.	+380509266194
E-mail:	
Сторінка дисципліни на сайті	http://odessa.maup.com.ua/upload/editor/files/%D0%A1%D0%B8%D0%BB%D0%B0%D0%B1%D1%83%D1%81_%D0%90%D0%BA%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%97_%D0%B2%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96(1).pdf

1. Коротка анотація до курсу – Дисципліна «Актуальні питання інтелектуальної власності» є спецкурсом, нормативною дисципліною Освітньо-професійної програми «Право» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, яка за Навчальним планом викладається в 3 семестрі в обсязі 3 кредитів за Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ЄКТС). Підсумковий контроль – залік.

2. Мета та цілі курсу – Метою вивчення обов'язкової дисципліни «Актуальні питання інтелектуальної власності» є ознайомлення магістрантів із завданнями захисту інтелектуальної власності в Україні на сучасному етапі глобалізації та правової реформи і оволодіння сучасними підходами та інструментами для їх вирішення.

3. Формат курсу – проведення лекцій, семінарсько-практичних занять та консультацій, самостійної роботи студентів (СРС) для кращого розуміння тем курсу, індивідуальних завдань (ІНДЗ).

4. Результати навчання. За результатами курсу студенти зможуть:

-розуміти: науково-теоретичні, практичні положення та актуальні питання права інтелектуальної власності, основні міжнародно-правові акти, норми Цивільного і Господарського кодексів України, закони та інші нормативно-правові акти, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності, порядок їх застосування, необхідність і перспективи вдосконалення, стан і особливості правового захисту майнових та немайнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності, особливості патентної системи, судову практику, питання адаптації національного законодавства до європейських стандартів, національну та міжнародну системи захисту прав інтелектуальної власності;

-застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці, зокрема поглиблювати їх, здійснювати наукові дослідження окремих питань права інтелектуальної власності, юридичне оформлення та захист цих прав, тлумачити і застосовувати норми права в галузі інтелектуальної власності та приймати обґрунтовані рішення.

5. Тривалість курсу. 150 годин (5 кредити ЄКТС), з них: 50 години аудиторної роботи; 100 годин – самостійної роботи, екзамен – 2 години.

6. Статус дисципліни: *обов'язкова*

7. Пререквізити: Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми інтелектуальної власності» належить до обов'язкових компонентів освітньої програми за спеціальністю «Право», галузі знань «Право». Навчальна дисципліна «Актуальні проблеми інтелектуальної власності» пов'язана з навчальними дисциплінами: «Актуальні проблеми корпоративного права», «Актуальні проблеми інформаційного права», «Актуальні проблеми судочинства та судоустрою України» тощо.

8. Постреквізити – в наступному періоді знання і навички, отримані при вивченні цієї дисципліни, будуть необхідні при вивченні інших дисциплін, підготовці магістерської кваліфікаційної роботи та самоперевірки її антиплагіатором, у фаховій діяльності магістра права.

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – використовувати електронні сервіси Верховної Ради України, Єдиний державний реєстр судових рішень, Державного підприємства

«Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент), Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. Використання комп'ютерів Одеського інституту з їх програмним забезпеченням, власних ноутбуків для презентацій результатів СРС, екрана в ауд. 1, принтера. Передбачено роботу в ІНТЕРНЕТ та спілкування електронною поштою, в Zoom та за допомогою Вайберу.

10. Політика курсу – політика відвідуваності та наявності у студента необхідних нормативно-правових джерел, комунікації з викладачем та користування електронними девайсами, дотримання вимог Етичного кодексу студента та академічної доброчесності. Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення академічної доброчесності: Скласти всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб. Надавати для оцінювання лише результати власної роботи, а не плагіат. Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів. У випадку порушень цих вимог – реагування відповідно до Етичного кодексу Інституту. Не вітаються запізнення на пари та пропуски занять.

11. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Поняття, сутність і місце права інтелектуальної власності в правовій системі України

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2: Проблеми набуття, здійснення та захисту права інтелектуальної власності

12. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації.**

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації.

При проведенні **семінарських занять** передбачено поєднання таких форм і методів навчання як робота у малих групах, дискусія, публічний виступ, групові проекти та кейс-завдання.

Ви самостійно працюєте з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконуєте усні та письмові завдання, виступаєте з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюєте поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- Виступ-презентація за темою **індивідуального завдання** (ІНДЗ)
- Виступ-інформування за темами семінарських занять.

13. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Одеському інституті МАУП»

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Форма контролю
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Відвідування лекцій	1	4	4	13	13	Залік
Відвідування семінарських занять	1	3	3	5	5	
Робота на семінарському занятті	10	3	30	5	50	
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5	
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	
Виконання ІНДЗ	30	30				
Разом	-		67	-	98	
Максимальна кількість балів:		195				
195:100=1,95 Студент набрав X балів; Розрахунок: X: 1,95 = загальна кількість балів студента						100

14. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються 2 самостійні роботи, передбачені в Робочій програмі. **Критерії оцінювання:**

- змістовність – 3 бали
- відповідність темі та вимогам оформлення – 2 бали.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **5 балів.**

15. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль відбувається в кінці вивчення блоків змістових модулів і здійснюється у вигляді виконання індивідуальних завдань-кейсів за тематикою самостійного вивчення матеріалу відповідного змістового модуля. Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти:

- Повнота розкриття теми – 15 балів
- Якість інформації – 5 балів
- Самостійність та креативність – 5 балів

Максимальна кількість балів – 25 балів.

16. Форма проведення семестрового контролю та критерії оцінювання: Екзамен.

Відбувається у формі надання письмових відповідей та в разі потреби додаткового усного спілкування (Методологічні рекомендації до проведення й оцінювання екзамену див. «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в Одеському інституті МАУП»).

17. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття права інтелектуальної власності.
2. Творчість та інтелектуальна діяльність людини.
3. Промислова власність і авторське право.
4. Зміст права інтелектуальної власності.
5. Види об'єктів права інтелектуальної власності.
6. Класифікація об'єктів права інтелектуальної власності.
7. Суб'єкти права інтелектуальної власності та їх класифікація.
8. Особисті немайнові права інтелектуальної власності.
9. Майнові права інтелектуальної власності.
10. Органи керівництва і контролю в сфері інтелектуальної власності.
11. Громадські організації в сфері інтелектуальної власності та їх функції.
12. Міжнародні організації в сфері інтелектуальної власності.
13. Інтелектуальна власність як правова, соціально-економічна та психологічна категорія.
14. Місце інтелектуальної власності в економічній, науково-технічній, інвестиційній та соціальній політиці держави.
15. Право інтелектуальної власності як підгалузь цивільного права.
16. Правові інститути права інтелектуальної власності.
17. «Актуальні питання права інтелектуальної власності» як навчальна дисципліна.
18. Основні поняття навчальної дисципліни «Актуальні питання права інтелектуальної власності».
19. Співвідношення навчальних дисциплін «Актуальні питання права інтелектуальної власності» і «Право інтелектуальної власності».
20. «Актуальні питання права інтелектуальної власності» як наука, завдання і можливості студентів МАУП в її розвитку.
21. Система законодавства України про інтелектуальну власність.
22. Конституційне регулювання права інтелектуальної власності в Україні.
23. Міжнародні конвенції і договори в сфері інтелектуальної власності.
24. Відмінності у визначенні об'єктів права інтелектуальної власності в міжнародних конвенціях та законодавстві України.
25. Актуальні питання систематизації законодавства про інтелектуальну власність.
26. Проблема кодифікації законодавства про інтелектуальну власність.
27. Адаптація законодавства України про інтелектуальну власність до міжнародних правових актів: стан і перспективи.
28. Актуальні питання міжнародного співробітництва України в сфері інтелектуальної власності.
29. Поняття та загальна характеристика підстав набуття права інтелектуальної власності.
30. Розпорядження правами інтелектуальної власності .
31. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності.
32. Ліцензійний договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності.
33. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
34. Договір комерційної концесії.
35. Договір комерційної субконцесії.
36. Національна та міжнародна система захисту прав інтелектуальної власності.
37. Цивільно-правовий захист прав інтелектуальної власності.

38. Поняття, нормативна база та загальна характеристика авторського права і суміжних прав.
39. Об'єкти авторського права та суміжних прав.
40. Суб'єкти авторського права та суміжних прав.
41. Особисті немайнові та майнові права суб'єктів авторського права.
42. Особисті немайнові та майнові права суб'єктів суміжних прав.
43. Управління авторським правом та суміжними права.
44. Способи захисту авторського права та суміжних прав.
45. Судовий захист авторського права та суміжних прав.
46. Шляхи удосконалення законодавства про авторське право та суміжні права.
47. Поняття права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, розмисловий зразок та раціоналізаторську пропозицію.
48. Умови патентоздатності винаходу, корисної моделі.
49. Умови патентоспроможності промислового зразку.
50. Суб'єкти права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок, раціоналізаторську пропозицію.
51. Оформлення патентних прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок.
52. Способи захисту прав інтелектуальної власності на винахід, корисну модель, промисловий зразок, раціоналізаторську пропозицію.
53. Нормативно-правова база регулювання відносин в сфері комерційного найменування.
54. Ознаки та функції комерційного найменування.
55. Майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування.
56. Момент виникнення права на комерційне найменування.
57. Захист на комерційне найменування.
58. Поняття торговельної марки (знаку для товарів та послуг).
59. Суб'єкти права на торговельну марку.
60. Умови надання чи ненадання захисту права інтелектуальної власності на торговельну марку.

18. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

19. Рекомендовані джерела (література):

ОСНОВНА

IX. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (Редакція від 21.02.2019).
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (Редакція від 17.11.2019).
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/ed20130118> (Редакція від 18.01.2013).
4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> Редакція від 28.11.2019
5. Закон України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12> (Редакція від 04.11.2018).
6. Про судову практику в справах про відшкодування моральної (немайнової) шкоди Постанова Верховного суду України від 31.03.1995р. № 4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0004700-95> (Редакція від 27.02.2009).

7. Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України щодо охорони інтелектуальної власності Закон України від 28.02.1995р. № 75/95. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/75/95-%D0%B2%D1%80?lang=uk> (Редакція від 16.01.2016).

8. Про телебачення і радіомовлення Закон України від 21.12.1993р. № 3759-ХІІ . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3759-12> (Редакція від 30.11.2019).

9. Щодо стягнення компенсації за порушення авторських прав Вищий господарський суд; Постанова від 30.09.2003

10. Про внесення змін до Порядку обліку організацій колективного управління та здійснення нагляду за їх діяльністю МОН України; Наказ від 04.08.2003р. № 524 Зареєстровано: Мін'юст України від 20.08.2003р. № 731/8052 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0731-03>.

11. Про затвердження Порядку визначення уповноважених організацій, які здійснюватимуть збирання і розподіл між суб'єктами авторського права і (або) суміжних прав коштів від відрахувань (відсотків) виробниками та імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, із застосуванням яких у домашніх умовах можна здійснити відтворення творів і виконань, зафіксованих у фонограмах і (або) відеограмах МОН України; Наказ, Порядок, Форма типового документа від 25.07.2003р. № 503 Зареєстровано: Мін'юст України від 15.08.2003 № 717/8038.

12. Про затвердження Положення про порядок ліцензування телерадіомовлення Нацрада телерадіомовлення; Рішення, Положення від 07.07.2003р. №938 Зареєстровано: Мін'юст України від 04.08.2003р. № 673/7994 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0717-03?lang=uk> (Редакція від 11.11.2011).

13. Про розмір відрахувань, що сплачуються виробниками та імпортерами обладнання і матеріальних носіїв, із застосуванням яких у домашніх умовах можна здійснити відтворення творів і виконань, зафіксованих у фонограмах і (або) відеограмах Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003р. № 992.

14. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо правової охорони інтелектуальної власності Закон України від 22.05.2003р. № 850-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/850-15> (Редакція від 19.11.2012)

15. Про затвердження Порядку визначення уповноважених організацій колективного управління МОН України; Наказ, Порядок, Форма типового документа від 21.05.2003р. № 309 Зареєстровано: Мін'юст України від 04.06.2003р. № 437/7758. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0437-03>.

16. Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні Закон України від 06.03.2003р. № 601-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/601-15> (Редакція від 06.11.2016).

17. Про затвердження мінімальних ставок винагороди (роялті) за використання об'єктів авторського права і суміжних прав Кабінет Міністрів України; Постанова, Перелік, Ставки від 18.01.2003 № 72. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/72-2003-%D0%BF> (Редакція від 14.11.2019).

18. Про затвердження розміру, порядку та умов виплати винагороди (роялті) за комерційне використання опублікованих з комерційною метою фонограм, відеограм, їх примірників та зафіксованих у них виконань Кабінет Міністрів України; Постанова, Умови, Порядок від 18.01.2003р. № 71. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/71-2003-%D0%BF> (Редакція від 14.11.2019).

19. Про затвердження Положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності Державної служби інтелектуальної власності Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення від 17.05.2002р. № 674. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-2002-%D0%BF> (Редакція від 14.11.2019).

20. Про затвердження Інструкції про порядок оформлення права на вивезення, тимчасове вивезення культурних цінностей та контролю за їх переміщенням через державний кордон України Мінкультури України; Наказ, Інструкція від 22.04.2002р. № 258 Зареєстровано: Мін'юст України від 09.07.2002р. № 571/6859. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0571-02>.

21. Про Порядок виплати авторської винагороди за передачу виключних майнових прав на фільм і його використання, що створюється за державним замовленням Міністерства культури і мистецтв України Мінкультури України; Наказ, Порядок від 03.04.2002р. № 203 Зареєстровано: Мін'юст України від 07.05.2002р. № 413/6701. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0413-02>.

22. Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування Закон України від 17.01.2002р. № 2953-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2953-14> (Редакція від 28.12.2015).

23. Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір Кабінет Міністрів України; Постанова, Порядок від 27.12.2001р. № 1756. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1756-2001-%D0%BF> (Редакція від 14.11.2019).

24. Про затвердження Тимчасового положення про мінімальні ставки гонорару та авторської винагороди за фільми, що створюються за державним замовленням на кіностудіях України Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення від 26.09.2001р. X 1252 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1252-2001-%D0%BF/ed20010926/find?text=%C0%E2%F2%EE%F0%E8+%F4%B3%EB%FC%EC%F3>

25. Про внесення змін до Закону України "Про авторське право і суміжні права" Закон України від 11.07.2001р. № 2627-ІІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2627-14>

26. 37. Про затвердження Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності МОН України; Наказ, Положення від 07.11.2000р. № 522 Зареєстровано: Мін'юст України від 26.12.2000р. № 946/5167. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0946-00> (Редакція від 31.10.2017).

27. Про стягнення компенсації з видавництва за порушення авторських прав Вищий арбітражний суд; Рішення від 01.11.2000р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001800-00>

28. Про затвердження положень з питань розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення, Перелік від 13.10.2000р. № 1555 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-2000-%D0%BF> (Редакція від 14.11. 2019).

29. Про питання захисту авторських прав в Інтернеті Вищий арбітражний суд; Постанова від 05.06.2000р. № 04-1/5-7/82 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v7_82800-00.

30. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних Закон України від 23.03.2000р. № 1587-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1587-14> (Редакція від 04.11.2018).

31. Про затвердження Порядку проведення архітектурних та містобудівних конкурсів Кабінет Міністрів України; Постанова, Порядок від 25.11.1999р. № 2137 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2137-99-%D0%BF> (Редакція від 21.08. 2013).

32. Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з прийняттям Закону України "Про кінематографію" Закон України від 03.10.2019р. 164-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/164-20>.

33. Про приєднання України до Конвенції про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їхніх фонограм від 29 жовтня 1971 року Закон України від 15.06.1999 № 738-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/738-XIV> (Редакція від 16.08.2001)

34. Про архітектурну діяльність Закон України від 20.05.1999 № 687-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14> (Редакція від 01.12.2019).

35. Щодо виплат за використання авторських та суміжних прав Лист Національного банку України від 04.03.1998р. № 13-135/413-1626 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1626500-98>.

36. Про кінематографію Закон України від 13.01.1998р. № 9/98-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/9/98-%D0%B2%D1%80> (Редакція від 20.10.2019).

37. Про професійних творчих працівників та творчі спілки Закон України від 07.10.1997р № 554/97-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/554/97-%D0%B2%D1%80> (Редакція від 04.11.2018).

38. Про затвердження Положення про авторське право в картографії Укргеодезкартографія, ДААСП України; Наказ, Положення від 26.08.1997р. №85/41 Зареєстровано: Мін'юст України від 24.09.1997р. №422/2226 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0422-97>.

39. Про видавничу справу Закон України від 05.06.1997р. № 318/97-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/318/97-%D0%B2%D1%80> (Редакція від 04.10. 2018)

40. Про затвердження Положення про порядок розпорядження картографічною інформацією Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення від 25.03.1997р. №269. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/269-97-%D0%BF> (Редакція від 17.03. 2012).

41. Про державну реєстрацію прав автора на твори науки, літератури і мистецтва Постанова Кабінету Міністрів України від 18.07.1995р. № 532. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/532-95-%D0%BF> (Редакція від 27.12.2001).

42. Про приєднання України до Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів (Паризького акта від 24 липня 1971 року, зміненого 2 жовтня 1979 року) Закон України від 31.05.1995р. № 189/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/189/95-%D0%B2%D1%80> (Редакція від 16.08. 2001)

43. Про внесення змін до Положення про державного інспектора з питань інтелектуальної власності Постанова Кабінету Міністрів України від 24.05.2006р. № 711. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-2002-%D0%BF> (Редакція від 14.11. 2019)

44. Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав Вищий господарський суд; Лист від 17.04.2006р. № 01-8/846. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_974600-07.

45. Про театри і театральну справу Закон України від 31.05.2005р. № 2605-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2605-15> (Редакція від 04.11.2018).

46. Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав Вищий господарський суд; Лист від 06.05.2005р. № 01-8/784. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0784600-05>.

47. Щодо реєстрації авторського права Лист Міністерства юстиції України від 11.03.2005р. № 19-24-27. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v4-27323-05/conv>.

48. Про стягнення компенсації за порушення авторського права Вищий господарський суд; Постанова від 11.05.2004р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0012600-04>.

49. Про застосування судами законодавства про судові витрати у цивільних справах Вищий спеціалізований суд; Постанова від 17.10.2014р. № 10. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0010740-14> (Редакція від 25.09.2015).

50. Про внесення змін до Закону України "Про видавничу справу" Закон України від 01.07.2014р. № 1554-УІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/1554-18?lang=uk>.

51. У хвату Конституційного Суду України про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням товариства з обмеженою відповідальністю "ПАРАД МЕДІА" щодо офіційного тлумачення положень статей 40, 43 Закону України "Про авторське право і суміжні права" Ухвала Конституційного суду України від 17.04.2014р. № 53-у/2014.

52. Ухвала Конституційного Суду України про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Дондюка Максима Юрійовича щодо офіційного тлумачення положень

пункту 4 частини першої статті 21 Закону України "Про авторське право і суміжні права" Ухвала Конституційного суду України від 21.01.2014р. № 5-у/2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v005u710-14>.

53. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України) Вищий господарський суд; Лист від 19.11.2013р. № 01-06/1658/2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1658600-13>.

54. Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності Вищий господарський суд; Постанова від 17.10.2012р. № 12. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12> (Редакція від 16.12.2015)

55. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо діяльності Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, інших центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується через відповідних міністрів, Державного комітету телебачення радіомовлення України Закон України від 16.10.2012р. № 5460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5460-17> (Редакція від 28.09.2017).

56. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язу з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України Закон України від 13.04.2012р. № 4652-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4652-17> (Редакція від 08.07.2018)

57. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України) Вищий господарський суд; Лист від 04.04.2012р. № 01-06/417/2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_417600-12.

58. Про деякі питання практики призначення судових експертиз у справах зі спорів, пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності Вищий господарський суд; Постанова від 23.03.2012р. № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005600-12>.

59. Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним зверненням громадянина Стріхаря Володимира Васильовича щодо офіційного тлумачення положень статті 233 Кодексу законів про працю України у взаємозв'язку з положеннями статей 117, 237-1 цього кодексу Рішення Конституційного суду України від 22.02.2012р. № 4-рп/2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-12>.

60. Щодо поняття "рояліті" Мін'юст України; Лист, Витяг від 05.05.2011р. Хе 289-0-2-11-81.

61. Про доступ до публічної інформації Закон України від 13.01.2011р. № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17/ed20150426> (Редакція від 26.04. 2015).

62. Ухвала Конституційного Суду України про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням громадянина Лі Артура Костянтиновича щодо офіційного тлумачення положень частини третьої статті 36 Конституції України, статей 1, 49 Закону України "Про авторське право і суміжні права", статті 14 Закону України "Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності" Ухвала Конституційного суду України від 12.01.2011р. № 1-у/2011.

63. Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти промислової власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України) Вищий господарський суд; Лист від 15.07.2010 р. № 01-08/415. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_415600-10.

64. Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав Постанова Верховного суду України від 04.06.2010р. № 5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0005700-10>.

65. Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти авторського права і суміжних прав (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України) Вищий господарський суд; Лист від 31.05.2010р. № 01-08/322. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_322600-10

66. Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності (за матеріалами справ, розглянутих у касаційному порядку Вищим господарським судом України) Вищий господарський суд; Лист від 30.06.2009р. № 01-08/411/1 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_411600-09

67. Про стягнення компенсації за порушення виключних майнових авторських прав Вищий господарський суд; Постанова від 21.04.2009р. № 20/194. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v20_1600-09?lang=uk.

68. Про заборону дій, що порушують авторське право, стягнення 9 250 000 грн. компенсації та визнання недійсним договору від 02.08.2002р. N 01/08-02 Вищий господарський суд; Постанова від 01.07.2008р. № 39/418пд. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0418600-08>

69. Про стягнення компенсації за порушення майнових авторських прав Вищий господарський суд; Постанова від 01.07.2008р. № 21/553. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_553600-08.

70. Про стягнення компенсації за порушення авторських прав та заборону використання музичних творів без виплати авторської винагороди Вищий господарський суд; Постанова від 01.07.2008р. № 39/26167-39/346. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_346600-08.

71. Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності Вищий господарський суд; Лист від 27.06.2008р. № 01-8/383/1. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v83_1600-08

72. Про практику застосування господарськими судами законодавства про рекламу Вищий господарський суд; Лист від 04.04.2008р. № 01-8/205. URL: https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_205600-08?lang=uk.

73. Про практику застосування господарськими судами законодавства про захист прав на об'єкти інтелектуальної власності Вищий господарський суд; Лист від 14.12.2007р. № 01-8/974. URL: https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_974600-07?lang=uk.

74. Про Рекомендації парламентських слухань "Захист прав інтелектуальної власності в Україні: проблеми законодавчого забезпечення та гіравозастосування" Верховна Рада України; Постанова, Рекомендації від 27.06.2007р. № 1243-У. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1243-16>.

75. Про припинення дій, які порушують авторські права та стягнення компенсації за порушення майнових авторських прав Вищий господарський суд; Постанова, Справа від 29.05.2007р. № 20/434. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v_434600-07

76. Про припинення дій, що порушують право Вищий господарський суд; Постанова, Справа від 22.05.2007р. № 32/185пн. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v185a600-07>

ДОДАТКОВА

77. Найробський договір про охорону олімпійського символу прийнятий в Найробі 26 вересня 1981 р.

78. Андрощук. Г., Крайнев П., Кавасс, И. Право інтелектуальної власності; торговме аспекти. Київ: ІнЮре, 2010. 162 с.

79. Бромберг Г.В. Интеллектуальная собственность. Основной курс: Учебное пособие. Москва: «Приор-издат», 2009. 464 с.

80. Галянтюк М.К. Промислова власність: правові засоби охорони та захисту. К: Академія правових наук України. НДІ приватного права та підприємництва, 2009. 256 с.

81. Гришаев С.П. Интеллектуальная собственность: Учебное пособие. Москва: Юристъ, 2010. 238 с.

82. Дахно І.І. Право інтелектуальної власності: Навчальний посібник: Вид. 2-е, перероб. і доп. Київ: Центр навчальної літератури, 2008. 278 с.

83. Доліненко Л.О., Доліненко В.О., Сарновська С.О. Цивільне право України: навчальний посібник. Київ: Кондор, 2011. 356 с.

84. Дроб'язко В.С., Дроб'язко Р.В. Право інтелектуальної власності: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 511 с.

85. Інтелектуальна власність в Україні: правові засади та практика: наук.- гіракт. видання. У 4 т. / За заг. ред. О.Д. Сятоцького. Київ: Вид. дім «ІнЮре», 2011.

86. Макода В.Є. Правова охорона промислових зразків в Україні. Київ: УАБ, 2010. 172 с.

87. Мельник О.М. Правова охорона знаків для товарів і послуг в Україні: цивільно-правовий аспект. Ірпінь, 2010. 135 с.

88. Мельник О.М. Проблеми охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності в Україні. Харків, 2008. 362 с.

89. Минков А. Международная охрана интеллектуальной собственности. Санкт-Петербург: «ГИТЕР», 2011. 719 с.

90. Науково-ірактичний коментар Цивільного кодексу України / За ред. В.М. Коссака. Київ: Істина, 2011. 976 с.

91. Основи інтелектуальної власності - Всесвітня Організація Інтелектуальної Власності. Київ: ІнЮре, 2011. 578 с.

92. Основи правової охорони інтелектуальної власності в Україні / Підпригора О.А., Святоцький О.Д. (заг. ред.). Київ: ІнЮре, 2008. 236 с.

93. Охорона інтелектуальної власності в Україні // Довгий С.О., Жаров В.О., Зайчук В.О. та ін. Київ: Форум, 2011. 319 с.

94. Оценка интеллектуальной собственности: учеб. пособие / Под ред. С.А. Смирнова. Москва: Финансы и статистика, 2009. 352 с.

95. Петров В.Л., Святоцький О.Д. Охрана промышленной собственности в Украине. Київ: ІнЮре, 2009. 428 с.

96. Підпригора О.Л., Підпригора О.О. Право інтелектуальної власності України. Київ: Юрінком-Інтер, 2011. 334 с.

97. Підпригора О.А., Святоцький О.Д. Право інтелектуальної власності. 2е вид Київ: ІнЮре, 2010. С. 670.

98. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю.М. Капіци: Кол. авторів: Ю.М. Капіца, С.К. Ступак, В.П. Воробйов та ін. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2010. 1104 с.

99. Харитонов С.О., Дрішдюк А.І., Капітенко О.М. та ін. Цивільне право України (в запитаннях та відповідях). Навчальний посібник. Вид. 3, перероб. та доп. Харків: ТОВ «Одіссей», 2010. 576 с.

100. Харитонов С.О., Санахметова Н.О. Цивільне право України: підручник. Київ: Істина, 2011. 776 с.

101. Цивільне право України: Академічний курс. Підручник: У двох томах / За заг. ред. Шевченко Я.М. Київ: ІнЮре, 2011.

102. Цивільне право України: підручник: У 2 т. Т. 1 / В.І. Борисова, Л.М. Баранова, І.В. Жилінкова та ін. / За заг. ред. В.І. Борисової, І.В. Спасиво-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. Київ: Юрінком Інтер 2011. 480 с..

103. Цивільне право України: Підручник: У 2х кн. / О.В. Дзера, Д.В. Боброва, А.С. Довсрт та ін. / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової. 2-е вид. допов. і перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2010. Кн. 1. 736 с.

104. Цивільний кодекс України: науково-ірактичний коментар / За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, В.В. Луця: В 2х т. Київ: Юрінком Інтер, 2011. 832 с,

105. Цивільний Кодекс України: науково-ірактичний коментар / За ред. розробників проекту Цивільного Кодексу України. Київ: Істина, 2008. 928 с.

106. Цивільний Кодекс України: науково-ірактичний коментар: У 2 ч. / За заг. ред. Шевченко Я.М. Київ: ІнЮре, 2011. Ч. 1. 692 с.

107. Ярема А.Г., Карабань В.Я., Кривенко В.В., Романь В.Г. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України. Київ: АСК, 2011. Т. II «Право інтелектуальної власності. Зобов'язальне право». 624 с.

Додаткова література

108. Азбука авторського права. Москва, ЮНЕСКО, 2010.
109. Антимонов Б.С., Флейшиц Е.А. Авторское право. Москва: Госюриздат, 2011. 279 с.
110. Андрощук Г.О. Інтелектуальна власність у науково-технічній сфері: методи та принципи вартісної оцінки / Г. О. Андрощук, С. А. Давимука; НДІ інтелект, власності НАПН України, Ін-т регіон, дослідж. НАН України. Київ : Парламент, вид-во, 2014. 302.
111. Асаул А.М. Інтелектуальна власність в імперативах інноваційної економіки: системний аналіз / Асаул А. М., Войнаренко М. П., Пономарьова Н. А.; за наук. ред. М. П. Войнаренка. Хмельницький : ХНУ, 2013. 174 с.
112. Асфандиаров Б.М., Казанцев В.И. Право интеллектуальной собственности: учеб. метод. пособие. Москва: Зкзамен, 2011. 158 с.
113. Бурячок В.Л. Інтелектуальна власність у сфері інформаційної безпеки : підручник / В. Л. Бурячок, С. В. Голюпа, В. О. Хорошко; за ред. В. О. Хорошка; М-во освіти і науки України, Над. авіац. ун-т, Держ. ун-т телекомунікацій. Вид. 2-ге, допов. і переробл. Київ : Задруга, 2014. 177 с
114. Васильовський Е.В. Учебник гражданского права. Москва: «Статут», 2011. 382 с. (Классика российской цивилистики.)
115. Вишневецкий Л.М., Иванов Б.И., Левин Л.Г. Формула приоритета. Возникновение и развитие авторского права. Л.: Наука, 2009. 203 с.
116. Гражданское право: В 4 т. Т. 2. / Под ред. Е.А. Суханова. 3-е изд. перераб. и доп. Москва: Волтерс Клувер, 2009. 496 с.
117. Демченко Т.С. Охорона товарних знаків (порівняльно-правовий аналіз): монографія). Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. 2010.- 184 с.
118. Дозорцев В.А. Интеллектуальные права: Понятие. Система. Задачи кодификации. Москва: Статут, 2010. 415 с.
119. Економіка інтелектуальної власності : наук. метод. матеріали для підгот. докторантів, аспірантів і магістрів за напрямом "Інтелектуальна власність" за ред. Л. С. Шевченко; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2015. 119 с.
120. Інтелектуальна власність в Україні: проблеми теорії та практики: 36. наук. ст. / Шемшученко, Ю.С., Бошицький Ю.Л. (заг. ред.); Міжнародний центр правових проблем інтелектуальної власності при Інституті держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, Ужгородський державний інститут інформатики, економіки і права. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2008. 424 с.
121. Идрис К. Интеллектуальная собственность - мощный инструмент экономического роста. Москва: Всемирная Организация Интеллектуальной Собственности, 2010. 450 с.
122. Иоффе О.С. Гражданское право. Избранные труды. Москва: Статут, 2010. 777 с.
123. Іванюк О. В. Інтелектуальна власність : навч.-наоч. посіб. / Іванюк О. В., Литвинчук І. Л. Житомир: В. Б. Котвицький, 2014.
124. Інтелектуальна власність: навч. посіб. / Р. Ю. Кожушко, М. В. Колосніченко, І. П. Остапчук, М. С. Винничук; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. Київ : КНУТД, 2014. 107 с.
125. Інноваційна економіка, інтелектуальна власність та трансфер технологій : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф.: 16-18 квіт. 2014 р.
126. Калягин В.О. Интеллектуальная собственность (Исключительные права). - М.: Издательство НОРМА, 2011. 480 с.
127. Кашинцева О.Ю. Правова охорона знаків для товарів і послуг в Україні. Автореф. дис. на здобуття наук.ступеня канд. юр. Наук; 12.00.03. Київ. 2010. 20 с.
128. Кохановська О.В. Правове регулювання у сфері інформаційних відносин: монографія. Київ: Національна академія внутрішніх справ України, 2009. 212 с.
129. Книга та авторське право, інтелектуальна власність в Україні: досвід, законодавство, проблеми, перспективи : вебліограф. покажч. / Івано-Франків. обл. універс. наук, б-ка ім. І. Франка, Центр електрон. засобів інформації; [уклад.: І. Фагафутдінова]. Івано-Франківськ : Івано-Франків. ОУНБ ім. І. Франка, 2014. 12 с.
130. Крайнев П. Інтелектуальна економіка. Управління промисловою власністю. Київ: ІнЮре, 2011. 448 с.
131. Кривунь В.С., Корчак О. С. Інтелектуальна власність: практикум. Краматорск : ДДМА, 2012.
132. Кузьмін О. Є. Л. П. Сай, О. О. Пшик-Ковальська Інтелектуальна власність: прикладний аспект: навч. посіб.; М-во освіти і науки України. Львів : Растр-7, 2014. 170 с.
133. Лапач В.А. Система объектов гражданских прав: Теория и судебная практика. С.-Петербург: Юридический центр, 2011. 544 с.
134. Линет О. Приобретение и продажа авторских прав на литературные произведения. Москва: Аспект Пресс, 2010. 215 с.
135. Липчик Д. Авторское право и смежные права. Москва: Ладомир, Изд-во ЮНЕСКО, 2010. 788 с.
136. Матвійчук В.К., Чугаско Ю. О., Савенков О. І. Інтелектуальна власність як джерело інноваційного розвитку національного господарства. Нац. акад. упр. Київ : Нац. акад. упр., 2013. 463 с.
137. Мзггс П.Б., Сергеев А.П. Интеллектуальная собственность. Москва: Юрист, 2011. 400 с.
138. Пастухов О.М. Авторське право в Інтернеті. Київ: Школа, 2008. 144 с.
139. Пиленко А.А. Право изобретателя. Москва: «Статут», 2008. - 688 с. (Классика российской цивилистики).

140. Победоносцев К.П. Курс гражданского права. Первая часть: Вотчинные права. Москва: Статут, 2011. 800 с.
141. Покровский И.А. Основные проблемы гражданского права. Москва: Статут, 2011. 354 с.
142. Попова И.В. Авторское право и смежные права; Под ред. Чигира В.Ф. Минск: Амалфея, 2010. 448 с.
143. Право собственности в Украине / Под ред. Шевченко Я.Н. Київ: Блиц- Информ, 2010. 320 с.
144. Промислова власність в Україні: проблеми правової охорони: 36. наук, статей / Під ред. Шемшученка Ю.С., Бошицького Ю.Л. Київ: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького ПАН України, 2011. 548 с.
145. Ромашок О.І. Інтелектуальна власність : навч. посіб. для студ. екон. спец. М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Каф. прав, і загальнонаук. дисциплін. Донецьк : ДонНУЕТ, 2012. 268 с.
146. Сергеев А.П. Право интеллектуальной собственности в Российской Федерации. Учебник. 2-е изд. Москва: Проспект, 2011. - 752 с.
147. Сергеев А.П., Толстой Ю.К. Гражданское право. Том 3. 2е изд. Москва: «ПБОЮЛ Л.В. Рожников», 2009. 624 с.
148. Цибульов Г.І.М., Чеботарьов В.П., Зінов В.Г., Суїні Ю. Управління інтелектуальною власністю: Монографія. Київ: «К.І.С.», 2009. 448 с.
149. Хрідочкін А.В., Хрідочкіна А. А., Леонова О. В. Інтелектуальна власність : навч. посіб. Дніпропетр. гуманіт. ун-т. Вид. 2-ге, допов. і випр. Дніпропетровськ : ДГУ, 2014. 379 с.
150. Шершеневич Г.Ф. Авторское право на литературные произведения. Казань, 2011.-313 с.
151. Шишка Р.Б. Охрана права интеллектуальной собственности: авторско-правовой аспект: монографія. Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2011. 368 с.
152. Ястремська О.О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Харк. нац. екон. ун-т. Харків: ХНЕУ, 2013. 123 с.
153. Право інтелектуальної власності: підруч./ За заг. ред. О. І. Харитонові. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 540 с.
154. Право інтелектуальної власності: навч. посіб./ Еннан Р. С., Менсо С. В., Романадзе Л. Д. та ін. К.: Алерта, 2017. 492с.

Електронні ресурси

- <http://zakon.rada.gov.ua> – Законодавство України
- <http://www.president.gov.ua> – офіційне інтернет-представництво Президента України
- <http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)
- <http://mvs.gov.ua> – Міністерство внутрішніх справ
- <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України
- <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
- <http://www.rada.kiev.ua> – Бібліотека Верховної Ради України
- <http://www.scilib.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
- <http://www.ukma.kiev.ua> – наукова бібліотека Національного університету Києво-Могилянська академія
- <https://ukrpatent.org/uk/articles/about> - Державне підприємство «УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ» (Укрпатент)